

Beretning om gjenreisningsarbeidet i Telavåg

1945

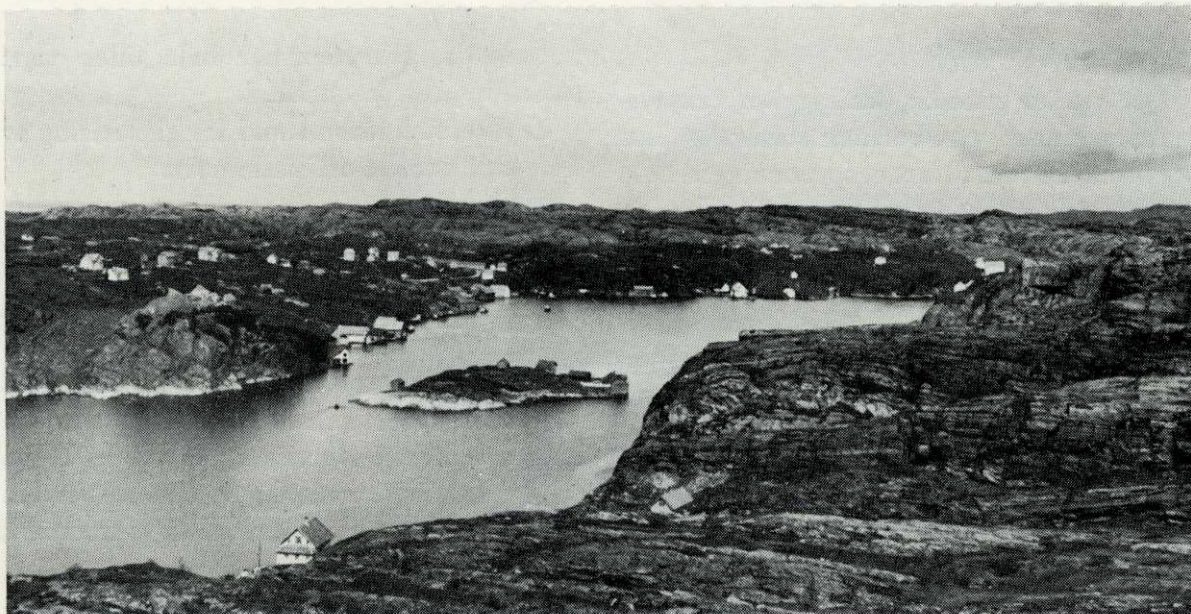
1949

Telavåg-katastrofen

1945

Beretning om gjenreisningsarbeidet i Telavåg

1949

Telavåg før katastrofen.

Telavåg-katastrofen

I begynnelsen av mai 1942 sendte rikskommissar Josef Terboven følgende brev til riksmarskalk Hermann Göring:

«Min høyt skattede riksmarskalk. På en øy vest for Bergen bekjempet vi for flere dager siden en norsk sabotasjeavdeling som satt inne med omfattende lagre av sabotasjevåpen og instrumenter. Uheldigvis ble to offiserer i vårt sikkerhetspoliti drept. Vi gravla dem på heltekirkegården i Bergen.

Samme dag ble 13 nordmenn skutt på min ordre. De var blitt fakkert noen tid i forveien under et forsøk på å reise til England. Hele det sted der sabotørene ble gjemt, ble brent og befolkningen deportert. Hele den mannlige befolkning ble sendt til konsentrasjonsleirer uten at slektningene ble underrettet om det. Kvinnene ble sendt på tvangsarbeid, og de barn som ikke kunne arbeide, ble anbrakt på et barnehjem.»

Denne korte, kyniske rapporten om udåden i Telavåg var et av anklagedokumentene mot Göring under Nürnberg-prosessene i 1946.

Hva som ligger bak denne melding — av lidelser, savn og ødeleggelse — det er først lenge etter gått opp for almenheten. Og likevel har man sikkert bare en liten anelse

om hva katastrofen har betydd for dem det gikk ut over.

Telavågtragedien vil alltid bli stående som et eksempel på tyskernes mest bastialske framferd mot norske liv og norsk eiendom.

Noen tall vil gi et bilde av det materielle omfang hendelsen fikk.

Det bodde i Telavåg bortimot 400 mennesker. Av disse ble 66 menn i sine beste år sendt til konsentrasjonsleir i Tyskland. 31 av dem kom aldri tilbake. De øvrige satt i fangenskap til freden kom. Dessuten ble 1 mann skutt på Trandum.

Utenom dem som ble sendt til Tyskland, ble ca. 250 menn, kvinner og barn arrestert og ført til Storetveit skole i Fana. Etter en kortere tid ble de sendt videre til Framnes Ungdomsskole i Hardanger, hvor de satt internert til 17. mai 1944. Den yngste blant de arresterte var 12 uker gammel og den eldste 93 år.

Bebyggelsen, som totalt ble slettet med jorden, besto av 70 våningshus og dessuten sjøhus, nøy, løer og andre uthus, således at det samlede antall bygninger kom opp i over 300. Et stort og ganske nytt skolehus og et ungdomshus strøk også med.

Gjenreisningsnemnda.

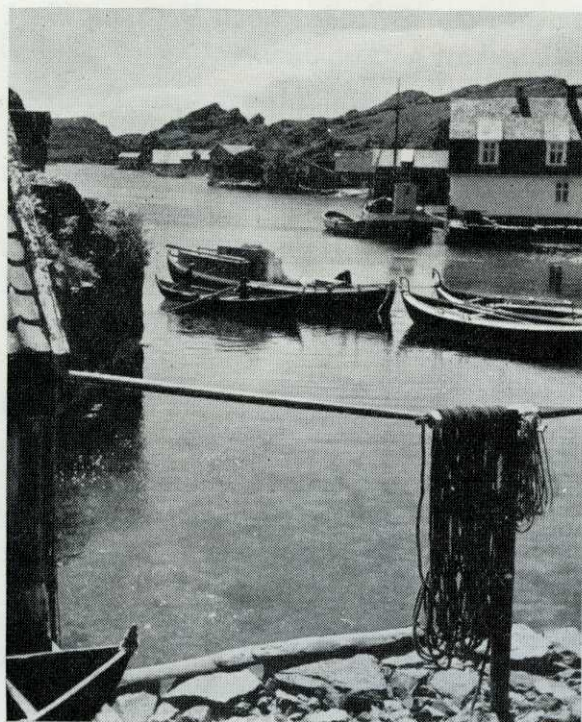
Det var et grundig ødeleggelsesverk tyskerne gjennomførte. Foruten at samtlige hus ble brent, ble det utført et sprengningsarbeid som ikke lot stein tilbake på stein. Da frigjøringen kom, stod en hel bygd uten hus og hjem og uten mulighet for å kunne fortsette sitt yrke på havet. Det ble klart at gjenreisningsarbeidet måtte ta til straks og fullføres på kortest mulig tid.

Den 23. juni 1945 oppnevnte fylkesmannen i Bergen og Hordaland en nemnd til å forestå arbeidet med gjenoppbyggingen.

Nemnda besto til å begynne med av tre medlemmer: arkitekt Peter Andersen, daværende sekretær i Fiskeridirektoratet Gerhard M. Gerhardsen og fylkeslandbrukssjef J. Ø. Sandvik. Gerhardsen fungerte som nemndas formann. Allerede høsten 1945 reiste imidlertid Gerhardsen utenlands, og i hans sted oppnevnte fylkesmannen disponent Sigurd Krohn-Hansen, som siden var nemndas formann og således har ledet gjenreisningsarbeidet nesten hele tiden.

Nemnda ble den 5. november 1946 utvidet ved fylkesmannens oppnevning av to nye medlemmer, disponent C. F. Dybwad-Holmboe og sekretær Sigurd Grindheim.

Telavåg er en ypperlig havn — bak knausen velter Nordsjøen inn.

Nemndas sekretær har hele tiden vært cand. jur. Normann Isdal.

«Fylkesmannens nemnd for gjenreising av Telavåg» var det offisielle navn.

Tillitsmannskomiteen.

Som rådgivende organ for nemnda ble det av og blant Telavågfolket valgt en tillitsmannskomite bestående av 5 medlemmer. Komiteen ble sammensatt av en mann fra hver av gårdene Øvretveit, Midttveit, Telle, Nipen og Selstø, nemlig Simon Øvretveit, Thomas Midttveit, Gustav Telle (formann), Anton Nipen og Ingebrigt Selstø.

I viktige saker er denne komite blitt rådspurt, og den har vært innkalt til mange møter sammen med nemnda.

Utskifting.

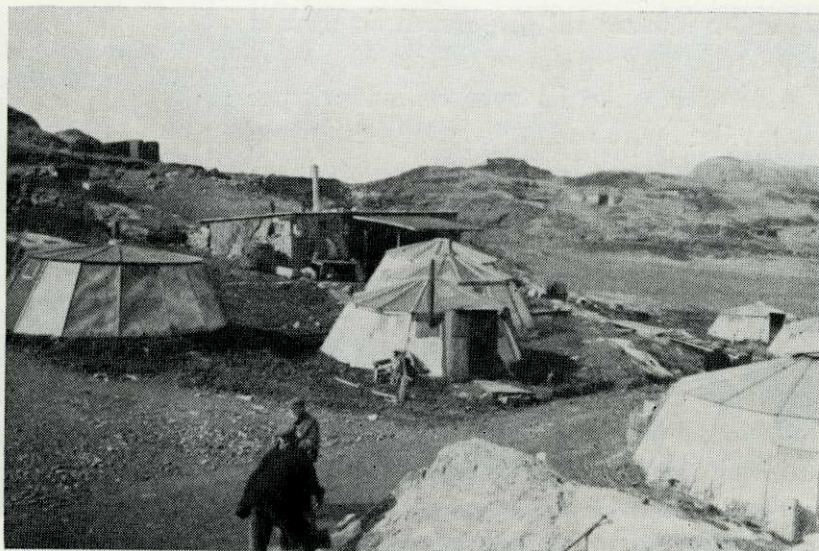
Alle gårdene ved Telavågen har i sin tid vært gjenstand for offentlig utskifting. Det ble således holdt utskifting av Øvretveit i 1875, Telle i 1883, Midttveit i 1901, Nipen i 1920 og Selstø i 1936. Eiendomsforholdene er senere blitt en del forandret ved nydyrking i utmarken, deling av bruk, salg av parseller og lignende. Også veiene, bygdeveien og de nye veiene som ble bygget straks etter frigjøringen, skapte en noe ny situasjon der hvor de måtte legges slik at de delte eiendommer som før lå samlet.

Da gjenoppbyggingen i Telavåg skulle ta til i 1945, ble det reist spørsmål om det først burde holdes ny utskifting for å få eiendommene regulert så hensiktsmessig som mulig, før det ble bygget hus igjen.

To av oppsitterne på Telle sendte krav om utskifting av denne gård. Utskiftingen ble påbegynt høsten 1945 og nytt kart over Telle innmark ble tatt opp samme år. Ved årsskiftet kunne utskiftingsretten gi anvisning på hvor husene til hvert bruk kunne plasseres.

I forbindelse med utskiftingen ble det besluttet å bygge flere nye veier på Telle. Tomter for skolehus, lærerbolig og grenda-hus ble utlagt og nausttomter regulert.

De første gjenreisere bodde i disse «paddehatter».

Også på Øvretveit og Nipen ble det i 1950 ved utskiftingsrett foretatt regulering av nausttomter og sjøhusgrunner.

Starten.

Sommeren og ettersommeren 1945 ble på mange måter en hektisk tid. En stor mengde militært materiell etter okkupasjonsmakten skulle realiseres. Det var ennå uvisst i hvilken utstrekning gjenreisingsnemnda skulle få som oppgave å gå inn for selve byggevirksomheten, men det gjaldt under en hver omstendighet å handle. Og resultatene lot heller ikke lenge vente på seg.

Fra nabokommunen Fjell ble det i første omgang sikret en del barakker, som ble revet og nyttet til reising av arbeidsbarakker, til en stor lagerbarakk og tildels også til oppførelse av permanente sjøhus og en handelsbod.

Å skaffe hus til den store arbeidsstøkk som etterhvert måtte komme til, var en av de første og viktigste oppgaver. Til dette øyemed ble det dessuten sikret en stor flytebarakk som ga husrom til et halvt hundre mann, med spisesal, kjøkken og dessuten kontor til byggelederen. Ved henstilling til Boligdirektoratet ble det nemlig i begynnelsen av desember 1945 ansatt fastlønnet byggeleder.

Gjenreisingsarbeidet begynte etter hvert å komme i gang, men materialspørsmålet var

på denne tid meget vanskelig. Det lyktes imidlertid på Stend i Fana å få kjøpt en del barakker, med materialer som var fullt brukbare til permanent bebyggelse. På Fanahammeren lyktes det likeledes å sikre seg en del ubrukte barakkelemmer og materialer som var ferdig til oppsetting. Disse materialer ble nyttet til oppføring av 17 småbarakker til foreløpig husrom for Telavågfolk som gjerne ville delta i gjenreisingsarbeidet sammen med sin familie. En del av barakkematerialene ble dessuten brukt til permanente sjøhus.

Transportvirksomhet.

Samtidig med problemene med å skaffe tilstrekkelig byggematerialer meldte det seg også behov for transportmidler både til lands og til vanns. Det ble gjort henvendelse til marinemyndighetene og resultatet ble i første omgang fraktefartøyet «Termøli», som ble bemannet med folk fra Telavåg. Videre fikk en to mindre landgangsprammer og en motorbåt til bruk for frakting i selve Telavågen.

De store mengder av materialer gjorde en utvidelse av sjøtransporten nødvendig og ved velvillig imøtekommenhet fra myndighetenes side, fikk en disponere to tyske motorlektere, «Frieda» og «Alice», med tysk mannskap. Fartøyene ville ellers ha ligget ubrukt og ventet på ordre for levering i utlandet.

For en kortere tid disponerte en også et større tysk transportfartøy, «Harriet».

Alle disse tyske fartøyer og mannskaper ble for det meste utlånt vederlagsfritt, og en kan forestille seg hva dette har betydd av økonomiske fordeler for gjenreisingsarbeidet. I den tid fartøyene var utlånt, var de i stadig virksomhet. Det kan nevnes at «Harriet», på et tidspunkt da det var mindre materialtilførsler, ble fraktet bort for en enkelt tur som innbrakte kr. 10.000,—.

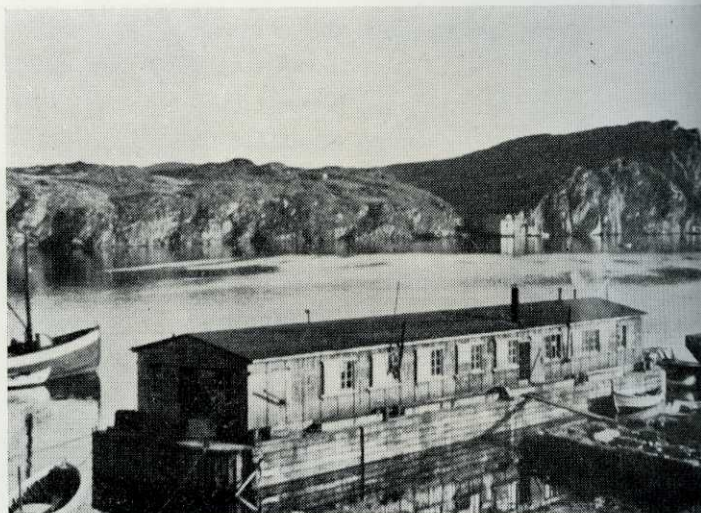
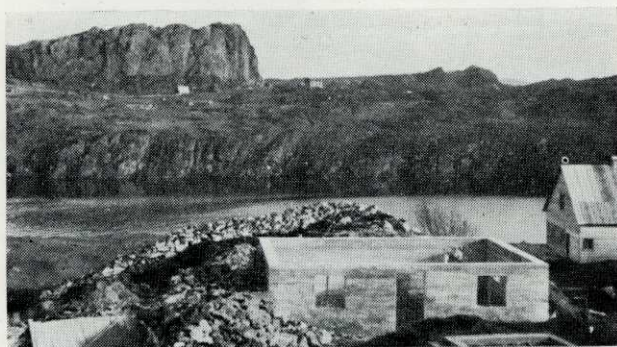
Nasjonalhjelpen, som også har ytet verdifull hjelp på mange måter, gjorde det mulig for nemnda å få disponere fraktestartøyet «Sleipner». Dette skjedde på en tid da de tyske fartøyene måtte leveres tilbake og de tyske mannskapene ble sendt til Tyskland.

«Sleipner» var blitt beslaglagt av Skipsfartsdirektoratet umiddelbart etter frigjøringen. Motoren var ubrukbar, men Nasjonalhjelpen besørget innmontert ny motor. Fra sommeren 1946 har dette fartøy utført den aller vesentligste del av sjøtransporten til Telavåg. Båten har gått regelmessig mellom Bergen og Telavåg med materialer og fra Mo i Osterfjorden til Telavåg med sand. Over 600 slike reiser er utført. Sammenlagt representerer dette en distanse på noe slikt som jorden rundt ved Ekvator.

Det er en Telavåg-mann som hele tiden har ført «Sleipner», og med bistand fra Nasjonalhjelpen og med samtykke fra Skipsfartsdirektoratet, fikk han etter avslutningen av gjenreisingsarbeidet overta fartøyet til en rimelig pris.

I forbindelse med sjøtransporten må også nevnes betonglekteren «Dankmar». Dette

Nye grunnmurer stiger opp av ruinene.

Flytebarakken.

fartøy ble riktignok ikke nyttet til transport, men gjorde tjeneste som lagerskip for materialer og lå således for anker i Telavåg.

Transporten til lands.

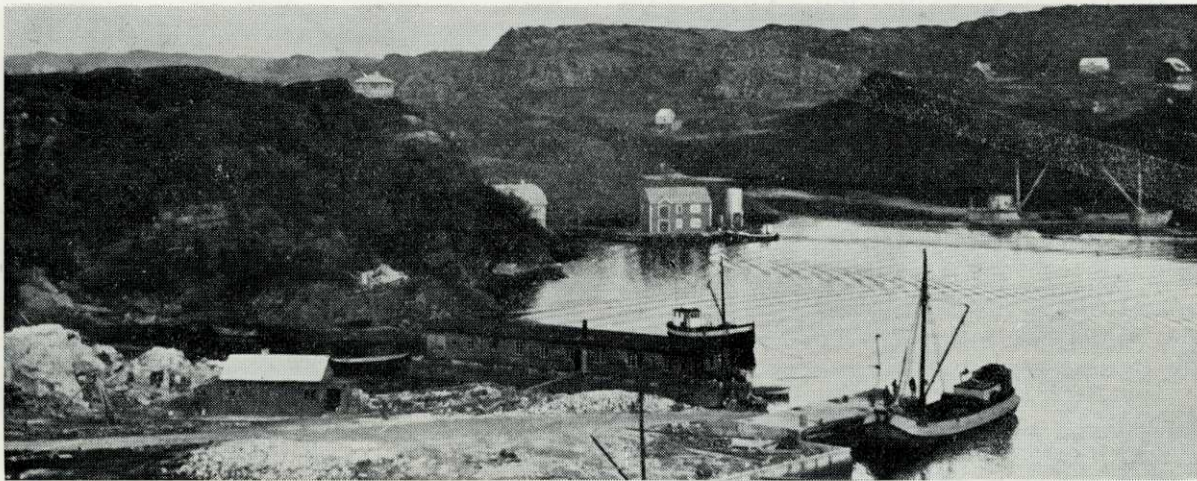
Transporten til lands var et likeså stort problem som transporten sjøveien. Veiene i Telavåg var i en dårlig forfatning, og det var heller ikke mange av dem. Bebyggelsen er temmelig spredt og terrenget kupert. Det var derfor nødvendig på et tidlig tidspunkt å sette i gang veibyggingsarbeid. Her ble det satt inn en arbeidsstokk på 200 tyske fanger, som myndighetene samtykket i å stille til disposisjon. Det ble opprettet en egen arbeidsleir for tyskerne, selvfølgelig under militær kontroll.

Det opprydnings- og veiarbeid som tyskerne utførte, representerer 7680 dagsverk til en verdi av kr. 55.000,—. Det ble bygget i alt ca. 2,5 km god bilvei, og betydningen kan vanskelig vurderes høyt nok.

Det må i denne sammenheng også nevnes at veiforbindelsen mellom Telavåg og Bergen etter frigjøringen er blitt bygget ut, slik at en nå kan kjøre bil helt fram til vestsiden av Telavåg.

Biler fantes det ikke i Telavåg. Av de militære myndigheter fikk man utlånt fire lastebiler og en personbil.

Foruten det som allerede er nevnt av utlånte tyske etterlatenskaper, må også tas med

Midtveit kai. — Fraktesfartøyet «Termoli» ved den flytende betongkaien. — Lagerskipet «Dankmar» ute på vågen.

sprengstoff, verktøy, redskaper, jernbjelker, armeringsjern, spiker, bolter og beslag m. m. To flytende betongkaier ble også stilt til disposisjon. Disse tjente som ypperlige losseplasser under hele gjenreisingsarbeidet.

Arbeidsleirer.

Det er allerede nevnt at det ble opprettet en leir for tyske fanger. Men også fengselsmyndighetene stilte seg velvillig og gikk med på å opprette en leir for landssvikfanger. For disse fangene måtte det betales en rimelig godtgjørelse.

Skoleungdommen har også vist stor interesse for gjenreisingsarbeidet i Telavåg. Studenter meldte seg i stort antall, og de utførte en betydelig dugnad. Arbeidsfeltet var lossing, håndlanger- og transportvirksomhet.

Kapital til gjenreisningsarbeidet.

Den økonomiske siden av gjenreisningen var ikke den minst viktige, og det var naturlig nok den som skaffet nemnda mest arbeid. Allerede på et tidlig stadium ble det av Sosialdepartementet stilt til disposisjon kr. 60.000,— til en foreløpig hjelp til anskaffelse av fiskeredskaper o. l.

Det ble snart behov for pengemidler til finansiering av selve gjenreisningen, og som et grunnfond hadde man de midler som var

blitt samlet inn ved forskjellige tilstelninger i Bergen og rundt om i distriktene. Ja, gavene strømmet inn også fra utlandet. Folk viste en enestående offervilje når det gjaldt å hjelpe det hardt rammete Telavågfolket på fote igjen. Innsamlingen brakte i løpet av sommeren og høsten 1945 inn ca. kr. 240.000,—. I tillegg til disse kontanter ble det dessuten gitt en mengde gaver i naturalier, griser, sauer, robåter, klær, radioapparater (fra Sverige) og ikke å forglemme betydelige laster med trematerialer og delvis gratis installasjon av elektrisk anlegg.

De innsamlete pengemidler gjorde mulig et stort fellesinnkjøp av byggematerialer som sand, sement, sprengstoff o. a.

Disse store innkjøpene kunne ikke pågå lenge dersom en bare hadde de nevnte midler å ta av. De skadelidte hadde jo dessuten krav på erstatning fra Krigsskadetrygden for bygninger. Men utbetaling herfra var betinget av attest for fullført arbeid. En fikk derfor i stand en ordning med trygden, som gikk med på utbetaling av regninger mot at statens byggeleder attesterte at de innkjøpte materialer var brukt til vedkommende bygg.

Gjenreisningsnemnda kunne derfor fortsette fellesinnkjøpene og kunne dessuten forskuttere innkjøp av alle slags materialer. En kunne nå innhente byggherrens transporterklæring, således at nemnda overtok skadelidtes krav på trygden for det utlagte beløp.

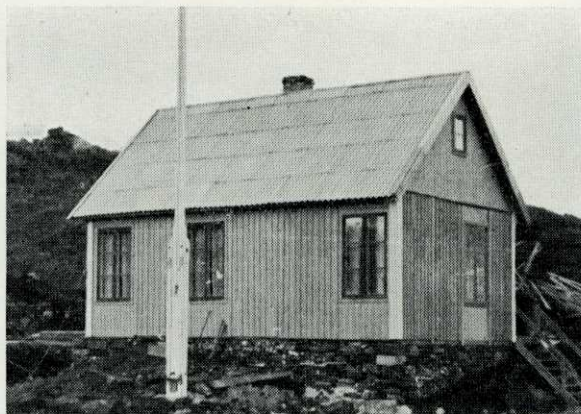
På denne måten tillot Krigsskadetrygden en utbetaling på inntil 80 % av den samlede takst, etter hvert som regningene ble presentert. Resten måtte bli å utbetale når det forelå ferdigattest for det gjenreiste bygg.

Det må her innskytes at utbetalingene fra Krigsskadetrygden begynte på et så tidlig tidspunkt at den foreliggende proposisjon om et 50 % prisstigningstillegg ennå ikke var vedtatt av Stortinget.

Men her ytte Nasjonalhjelpen verdifull hjelp ved å stille garanti overfor Krigsskadetrygden, i tillit til at den nevnte proposisjon ble vedtatt av Stortinget. I henhold til denne garanti utbetalte nå trygden inntil 80 % av erstatning og 80 % av det foreslåtte prisstigningstillegg. Dermed var finansieringen sikret et langt stykke fram.

Arbeidet gikk nå raskt unna og oppgavene vokste etter hvert, således at virksomheten viste seg å bli et anlegg av store dimensjoner. Når man i dag vet at gjenreisningen har kostet ca. 4,6 millioner kroner, gir dette et tydelig bilde av foretagendets omfang.

Det var til sine tider vanskelig å skaffe til veie de kontanter som måtte til når regningene strømmet inn, men det kunne likevel ikke bli tale om å sette ned tempoet på arbeidsplassen. Arbeidet ble tvertimot påskyndet i tillit til at det måtte finnes en ordning med finansieringen.

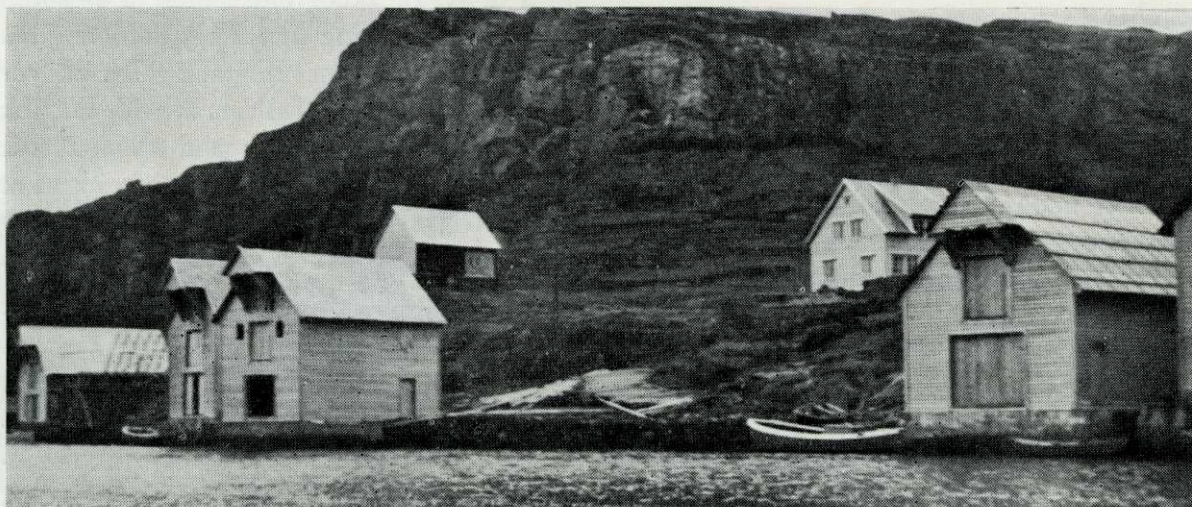

Midlertidig familiebolig under gjenreisningen.

Atter var det Nasjonalhjelpen ved direktør Sam. Knutzen, som viste sin store interesse for oppgaven, denne gang ved å stille til disposisjon et betydelig beløp som lån mot pant i eiendommene, og tildels uten rente. Nasjonalhjelpens lån utgjorde i alt kr. 1.700.000,— hvorav kr. 1.200.000,— var rentefritt.

På et tidspunkt da Telavågfolket var meget pessimistisk ved tanken på den store gjeld de ville få på sine hus, fordi prisstigningstillegget ikke på langt nær dekket den reelle stigning i byggekostnadene, og før Husbankens retningslinjer for nedskrivning var utarbeidet, ga Nasjonalhjelpen videre den garanti til Telavåg at nedskrivningen skulle bli minst 1 million kr. samlet for alle bruk.

Sjøhusene ble hurtig reist for at fisket skulle komme i gang.

Dermed fikk en straks et sikrere grunnlag å bygge på.

Nedskrivningen til Telavåg etter Husbankens retningslinjer kom til å overstige 1 million kroner, og Stortinget vedtok at det skulle bevilges 50 % prisstigningstillegg til krigsskadeerstatningene. Nasjonalhjelpens garantier ble det således ikke behov for å gjøre effektive, og de midler som ble lånt er forlenget betalt tilbake, inklusiv de avtalte renter.

Telavågskontoret.

Det var således store beløp som ble forvaltet av gjenreisingsnemnda. Det var umulig for nemndas medlemmer å overkomme kontorarbeidet som etter hvert ble meget omfattende. Det ble derfor på et tidlig tidspunkt opprettet et Telavågtkontor, hvor det til å begynne med var ansatt en funksjonær. Hordaland fylke bevilget bidrag til kontorhold og stillet dessuten til disposisjon kontorlokale uten vederlag.

Etter som arbeidsmengden vokste, ble det knyttet flere funksjonærer til kontoret. En tid var det således ansatt sekretær, bokholder, stenograf og kontordame. Likevel måtte kontorets funksjonærer arbeide svært meget på overtid for å kunne være à jour med det meget omfattende arbeid som var nødvendig.

En meget viktig oppgave var å få lagt opp et betryggende regnskap ved kontoret. Alle utgifter ble nøyaktig ført og regelmessig revidert av statsautorisert revisor. Regnskap ble forelagt Boligdirektoratet hvert halvår og godkjent av departementet.

Arbeidslønninger ble utbetalt av Telavågtkontoret hver 14. dag etter innsendte timelister, attestert av byggherrene og kontrollert av byggelederen. Bare i arbeidslønninger ble det på denne måten utbetalt for byggherrene ialt ca. 1 million kroner. I tillegg til dette kommer arbeidslønninger utbetalt for losing, frakt, kjøring m. m.

Den gjennomsnittlige timelønn som ble utbetalt, lå mellom kr. 2,30 og kr. 2,40.

Til kontroll med fordelingen av fellesinnkjøpene, frakter og biltransport m. m. ble det utarbeidet spesielle rapportskjemaer. Disse skjemaer ble utfylt i Telavåg og ble hver uke ført på de enkelte byggherrens konti ved Telavågtkontoret.

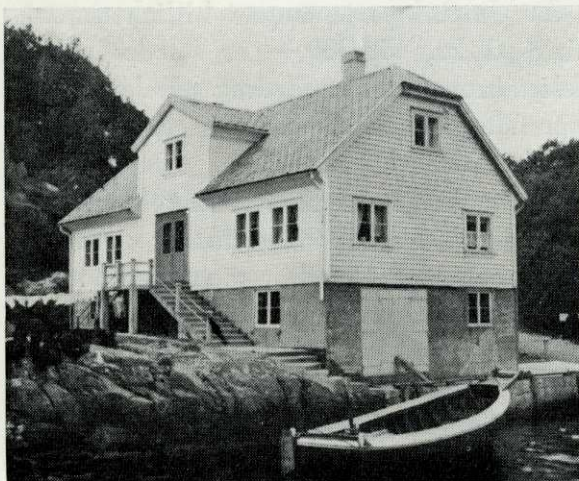
Det var videre nødvendig å skrive ut regninger på de beløp som byggherrene ble belastet og samtidig ble det innhentet en transporterklæring, hvorved byggherren ga Telavågtkontoret fullmakt til å heve det bokførte beløp av skadelidtes krav på krigsskadeerstatningen eller til å belaste konto for byggelån.

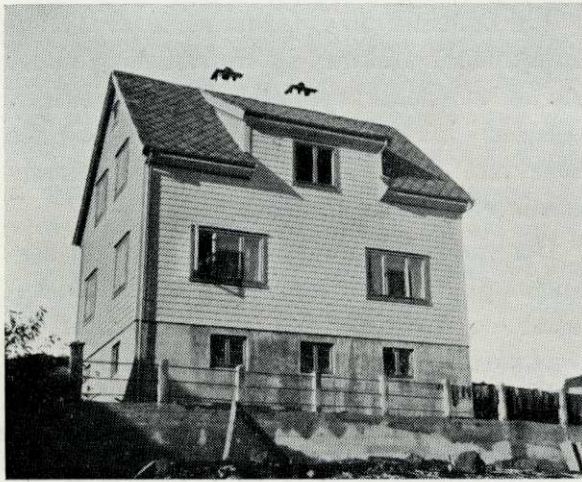
Det ble i alt fordelt ca. 60.000 hl sand under gjenreisingsperioden, og de samlede omkostninger ved frakt og kjøring av alle slags materialer beløp seg til ca. kr. 280.000.

Telavågtkontorets arbeidsområde gjorde det naturlig at kontoret fikk sin plass blant de institusjoner som var etablert til gjenreising av landet. Forsynings- og Gjenreisingsdepartementet ved Boligdirektoratet ble den nærmeste overordnede, og departementet dekket administrasjons- og driftsomkostninger ved Telavågtkontoret.

Utgiftene omfattet de forskjelligste poster som drift av ferje og flytende arbeidsbarakk, lønn til funksjonærer, sjåførere, og andre; rikstelefon og kontorutgifter, reiser og meget annet.

Kontorets offisielle navn, som opprinnelig var «Fylkesmannens nemnd for gjenreising

av Telavåg» ble, etter forslag fra fylkesmannen, forandret til «Telavåkontoret, Nemnda for gjenreising av Telavåg».

Pantegjelden.

Det anslagsvise kostnadsoverslag for hele gjenreisningen av bebyggelsen i Telavåg beløper seg til kr. 4.600.000. Heri er ikke iberegnet verdi av egen arbeidsinnsats, som for en del byggherrers vedkommende er ganske betydelig.

Av erstatninger fra Krigsskadetrygden for bygninger er det utbetalt ca. kr. 2.350.000. Differansen er skaffet til veie først og fremst ved lån og nedskrivningsbidrag fra Den Norske Stats Husbank. Senere er det innbetalt større beløp av billighetserstatning fra Justisdepartementet og til dels også betydelige beløp fra andre institusjoner.

Av Justisdepartementets billighetserstatning på kr. 459.000,— er således største delen innbetalt som avdrag på den rentebærende gjeld til Husbanken, etter departementets pålegg.

Husbanken fastsetter i alminnelighet nedskrivningsbidragene på grunnlag av et bestemt beløp pr. kvadratmeter gulvflate til beboelse, varierende fra kr. 60,— til kr. 100,— pr. kvadratmeter.

Nå viste det seg, at selv med maksimum stønadbeløp ville dette komme til å bety en rentebærende gjeld som ville bli helt

uholdbar. Her gjaldt det i de fleste tilfelle gjenreising av hele bruk med løebygninger, store sjøhus og naust i tillegg til våningshusene.

Husbanken fulgte derfor ikke de vanlige regler for beregning av nedskrivningen, men fastsatte egne satser, og bevilget også i særlige tilfeller stønad utover de stipulerte satser for Telavåg. Ved beregningsmåten ble det, som vanlig ved gjenreisningsbygg, gjort fradrag i Husbankens nedskrivningsbidrag med prisstigningstillegget fra Krigsskadetrygden.

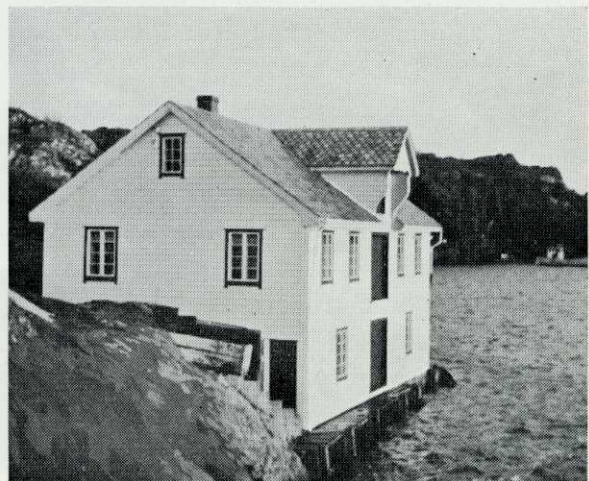
Alt i alt utgjør Husbankens nedskrivningsbidrag til Telavåg ca. kr. 1.250.000.

Etter innbetalinger av billighetserstatning og andre bidrag er den samlede pantegjeld for 67 bruk tilsammen ca. kr. 610.000,—.

Før ødeleggelsene hadde Telavågfolket en pantegjeld på sine bruk som utgjorde tilsammen noe over kr. 60.000,—. Den rentebærende pantegjeld er således blitt ca. 10 ganger større enn den gamle gjeld. Den gamle pantegjeld er innfridd med Husbanklånene, således at økningen er ca. kr. 550.000,—.

Det nevnte tall gir ikke et fullstendig bilde av gjeldsforholdene i Telavåg. Det er nemlig noen få bruk med store gjeldsposter som skaper et misvisende inntrykk.

Fordelt på forskjellige grupper vil tallene på neste side gi et noe klarere bilde av situasjonen:

Ingen pantegjeld	9 bruk
Rentebær. gjeld inntil kr. 3.000,—	8 «
« « fra kr. 3— 5.000,—	9 «
« « « « 5— 8.000,—	8 «
« « « « 8—10.000,—	10 «
« « « « 10—15.000,—	11 «
« « « « 15—20.000,—	5 «
« « « « 20—30.000,—	5 «
« « over « 30.000,—	2 «

Tils. 67 bruk

4 skadelidte har ikke lån i Husbanken.

Byggekostnader og bebygget areal før og nå.

Byggekostnadene pr. kvadratmeter gulvflate til beboelse utgjør gjennomsnittlig ca. kr. 300,— for tre- og murhus. I denne pris er medregnet bad og sanitær-utstyr, men ikke verdien av gratis arbeidsinnsats. Sammenliknet med byggekostnadene ellers i landet må de sies å være rimelige.

Spørsmålet er så hva Telavågfolkene har fått igjen for de store summer som er gått med til gjenreisningen, sammenliknet med hva de hadde før. Sammenlikner man den bebyggete grunnflate ser forholdet slik ut:

	Før:	Nå:
Våningshus	4.883 m ²	5.346 m ²
Løbygninger	4.000 «	4.000 «
Sjøhus	5.004 «	4.293 «
Andre uthus	2.300 «	975 «

Tallene viser en del økning av grunnarealet for våningshus. For de øvrige hus viser grunnflaten samme tall for løbygninger og nedgang for sjøhus og andre uthus. Den store reduksjon for uthusenes vedkommende kommer av en mer rasjonell utnyttelse av de nye byggene, f. eks. ved at hønsehus, grisehus og sauefjøs er gitt plass i løbygningene.

For våningshusenes vedkommende skal sammenliknes antall kvadratmeter gulvflate til beboelse før og nå. Disse viser henholdsvis 8.487 m² og 9.743 m².

Denne økning kommer for en del av den større bebyggete grunnflate. Men også den bedre utnyttelse av grunnarealet har spilt inn. Svært mange har bygget sine våningshus i 1½ etasje der det før bare var 1-etasjes

Grendahuset.

hus. Når man tenker på de til dels overbefolkete boliger før, kan denne økning av gulvarealet forståes.

Fordelt på antall bygninger utgjør de nevnte antall kvadratmeter 73 nye våningshus (hvorav ett er bygget i Fjell kommune) mot før 70 våningshus.

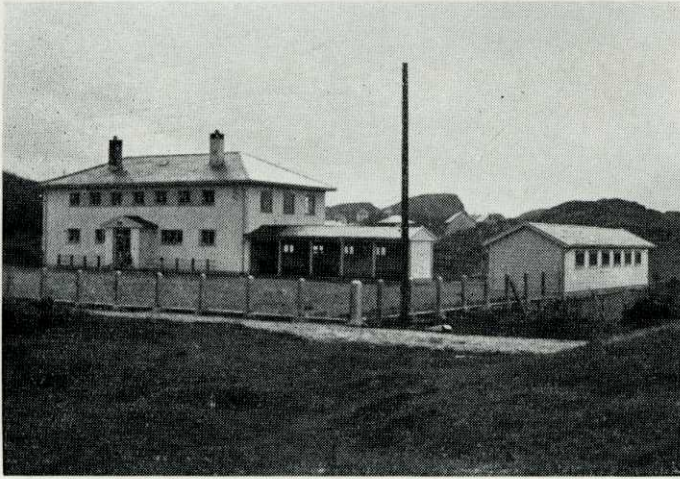
Før raseringen stod det 2 grunnmurer ferdig til påbygging. 4 familier som før bodde sammen i 2 våningshus, har nå bygget hver sine hus. En byggherre hadde ikke hus før, men har fått tillatelse til å nytte sin krigsskadetakst for yrkesløsere til oppførelse av våningshus.

Det er gjenreist i alt 49 sjøhus, 43 løbygninger og dessuten 43 mindre uthus.

Arkitekturen.

Hva er så resultatet av gjenreisingsarbeidet når man reiser ut og ser den nye bygden? Det var jo her tilstede et enestående høve for våre arkitekter til å reise en mønsterbygd. Og arkitektene har vært villige nok til å hjelpe.

Bergens Arkitektforenings medlemmer ble enige om å stille sin arbeidskraft til gratis disposisjon, en gave som er enestående og fortjener all mulig honnør. Det ble valgt en komite på 6 medlemmer og denne komiteen fikk distriktsarkitektens myndighet i Telavågsaker. Statens distriktsarkitekt, H. W. Rohde, hadde for øvrig sete i komiteen som

Den nye skolen.

ellers bestod av disse arkitektene: Kristian Bjerknæs, Per Hauge, Johan Lindstrøm, Per Sande og Haakon Tønjum.

Telavågkontoret hadde det kontormessige arbeide for komiteen og formidlet kontakten mellom byggherrene og de forskjellige arkitekter.

Det ble utarbeidet tegninger til 73 våningshus, 43 løebygninger og 49 sjøhus.

Naturlig nok hadde Telavågingene ofte sine egne meninger om arkitektur og det var ikke alltid full enighet mellom de to partene. Husene er i mange tilfelle blitt utført etter et kompromiss. Bebyggelsen er nok derfor ikke blitt slik som arkitektene drømte om, men deres storstilte innsats betyr en rik gave til Telavågfolket, som heldigvis de fleste forstår å sette pris på.

Gjenreisning av fiskerflåten.

Selvsagt var det finansieringen av gjenreisningen av bygningene som skaffet Telavågkontoret mest arbeid. Men det var også meget annet som skulle bringes på fote igjen. Fiskerflåten var dels ødelagt og dels forsvunnet. Store reparasjoner måtte til før den lille resten som var i behold kunne brukes.

Det var en betydelig fiskerflåte som hørte hjemme her ute. I 1942 var det således i alt 18 dekkede og 22 åpne fartøyer.

Det måtte derfor settes i gang et omfattende nybyggingsarbeid for at fiskerne skulle

få drive sitt yrke som før. I dag teller flåten 18 dekkede fartøyer og 37 åpne fiskebåter, slik at også flåten er blitt fullt gjenreist.

Men ikke bare fartøyene var forsvunnet, også fiskeredskaper for store verdier var tilintetgjort. Det eneste Telavågfolket hadde, var et erstatningskrav overfor Krigsskadetrygden for løsøre. Dette hjalp til å begynne med lite, da det var stor mangel på redskaper på markedet.

Fiskeridirektoratet stilte seg velvillig og innrømmet visse fordeler og fortrinsrett ved anvisninger til Telavåg, og snart ble det skaffet såpass redskaper at man kunne begynne å skaffe seg inntekter på sjøen.

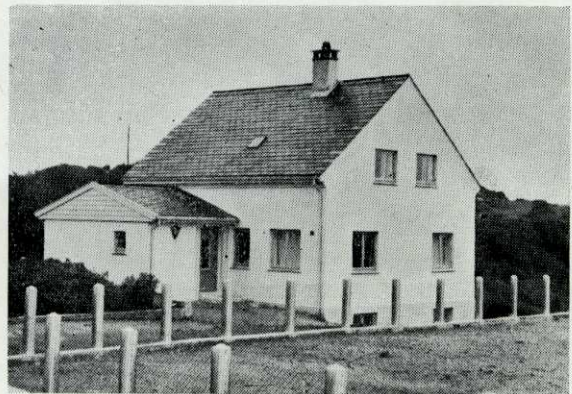
Krigsskadetrygden for løsøre lempet også på sine bestemmelser når det gjaldt utbetaling, slik at gjenanskaffelsene kunne bli betalt etter hvert. Telavågkontoret førte kontroll med anskaffelsene og attesterte regningene. Regningsbeløpet ble ført på egen konto og honorert av trygden ved innsendelse av regningene. På denne måten kunne leverandørene ved henvendelse til Telavågkontoret få oppgitt om det var dekning for beløpet.

Denne kontrollen skaffet selvsagt også Telavågkontoret meget arbeid, men fordelene var så store at arbeidet måtte utføres.

Den samlede erstatning for yrkesløse beløper seg til ca. kr. 1.326.000,—.

Erstatningen for innbo utgjør ca. kr. 1.059.000,—. Denne er utbetalt i sin helhet i kontanter.

Også her må en nevne Nasjonalhjelpen, som bevilget kr. 200.000,— til fordeling til fiskeredskaper o. l.

Telavågfondet.

De midler som ble samlet inn til Telavåg folket fikk betegnelsen Telavågfondet.

Fondets endelige regnskap ser slik ut:

Oppsamlete midler	kr. 358.566,15
Disponert:	
Andel i Telavåg bro	kr. 80.200,—
Bidrag til grendahuset	« 66.283,34
« « slipp	« 3.408,31
« « elektrisk installasjon	« 10.124,—
Diverse erstatninger	« 1.213,42
Bevilget for utdeling ialt 472 andeler à kr. 311,67.	
Herav er utbetalt 468 deler	« 145.861,56
(Gjenstående 4 deler foreløbig overført sikkerhetsfondet med kr. 1.246,68)	
Bevilget til bedehus	« 30.000,—
Avsatt til sikkerhet	« 21.475,52
	<hr/>
	kr. 358.566,15 kr. 358.566,15

TELAVÅGKONTORET
Nemnda for gjenreising av Telavåg
S. Krohn-Hansen.

Revidert. Gjenstående likvide midler, kr. 51.475,52, er i dag oversendt hr. Fylkesmannen i Bergen og Hordaland til forvaltning.

Bergen, den 1. mars 1951.
Revisjonsbyrå
C E C I L T. L U N D
Statsautorisert revisor.
Cecil T. Lund.

John Ø. Pedersen.

Den endelige disponering av Telavågfondet ble vedtatt av Telavågnemnda i møte den 9. desember 1950 og godkjent av fylkesmannen i Bergen og Hordaland i brev av 18. desember s. å. i henhold til fullmakt fra Kommunal- og Arbeidsdepartementet.

Det beløp som er avsatt til sikkerhetsfond skal bli stående i 3 år regnet fra 1/1 1951, for å møte eventuelt ansvar. Da mulige krav antas å være foreldet etter den nevnte 3-årsfrist, skal de midler som den 1/1 1954 utgjør sikkerhetsfondet, overføres til Fondet til beste for barn og ungdom i Telavåg.

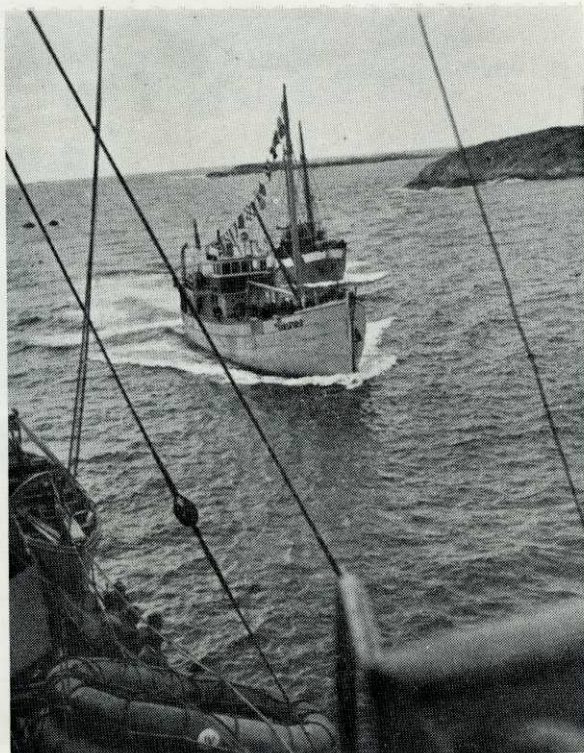
Av regnskapet for øvrig framgår at det er bevilget kr. 80.200,— til broen over Telasundet. Beløpet utgjør interessentenes andel. Broen ble åpnet den 8. november 1949.

Videre er det bevilget til grendahuset

kr. 66.283,34. Huset eies av ungdomslaget, fiskarlaget og skyttarlaget i Telavåg. I forsamlingsalen er det sitteplass til 180 personer. Dertil kommer matsal i kjelleren, lagsrom, håndjerningsrom og et lite rom for bibliotek. Huset har kostet om lag kr. 200.000,— hvorav kr. 25.000,— hefter som pantegjeld på eiendommen. Krigsskaderstatning for det tidligere ungdomshus utgjorde ca. kr. 20.000,—. Den øvrige kapital er skaffet til veie av innsamlede midler.

Det er videre bygget en opphalingslipp for mindre båter, slik at Telavågingene nå kan slippsette sine båter gratis.

Bedehuset i Telavåg er ennå ikke bygget, men de bevilgede midler vil bli avsatt sammen med tidligere innsamlede midler, til byggeløyve kan bli gitt.

Jageren «Arendal» eskorteres inn til Telavåg
9. september 1949.

Offisielle besøk i Telavåg.

Som rimelig kan være har gjenreisningen av Telavåg vakt stor interesse utover hele landet, og også utenfor landets grenser. Mange fra inn- og utland har besøkt bygden. Til sine tider kunne det være rene folkevandringene til Telavåg, med flaggsmykkede båter som var leiet av foreninger og lag. Telavåg var blitt et historisk sted som alle skulle se, og beretningen om udåden måtte høres på selve stedet.

Landets myndigheter har vist en enestående velvilje og forståelse overfor de mange vanskelige spørsmål som etter hvert dukket opp. Og denne interesse er blitt understreket ved de mange reiser som er foretatt til Telavåg.

Statsminister Gerhardsen, som for øvrig har sittet i konsentrasjonsleir i Tyskland sammen med flere Telavåginger, har således besøkt Telavåg flere ganger. Flere statsråder har også besøkt stedet.

Den 15. desember 1947 fikk bygden besøk av H. K. H. Kronprins Olav. Det var et fest-

kledd og flaggsmykket Telavåg som med sang og salutt tok imot gjesten. Ordfører Johs. Evensen Hummelsund stod på kaien og ønsket velkommen, og Kronprinsen holdt en tale fra dekket på fiskefartøyet som hadde ført ham og en rekke autoriteter over vågen. Det ble omvisning i Telavåg og til slutt servering av kaffe og smørrebrød i et av de nye husene.

Den 11. juli 1948 fikk bygden besøk av Hans Majestet Kongen. Besøket, som ble foretatt under Kongens ferietur med K/S «Norge», hadde ikke offisiell karakter, men Telavågfolket var forberedt og det ble stor mottagelse med ordføreren i spissen. Flagging og salutt, som var holdt i beredskap, manglet heller ikke da kongeskipet ankret opp på vågen.

Ordføreren fulgte Kongen rundt og orienterte ham om det som var skjedd der ute under krigen. Kongen gjorde seg også med tilfredshet kjent med gjenreisningen, som han fant var kommet overraskende langt. Han holdt også en tale til befolkningen.

Avslutning.

Sommeren 1949 var gjenreisingsarbeidet kommet så langt at man begynte å tenke på avslutningshøytideligheten. Den store opp-

Jageren «Arendal» stevner inn mot en flaggsmykket bygd.
I bakgrunnen sees broen over Telasundet.

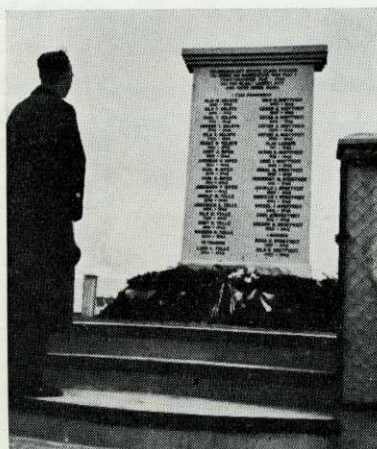
Bygdefolk og gjester går til Grendahuset til avslutningshøytideligheten. I forgrunnen fylkesmann G. Lindebrække, disponent S. Krohn-Hansen og statsminister Einar Gerhardsen.

gaven var fullført og regnskapet kunne gjøres opp.

Den 9. september ble fastsatt som offisiell avslutningsdag, og innbydelse til å delta i høytideligheten ble sendt ut til representanter for offentlige institusjoner og til privatpersoner som har hatt særlig megen befatning med gjenreisningen.

Jageren «Arendal» ble stilt til disposisjon og førte over 100 innbudte til Telavåg. Bygden var festpydet, og flaggsmykkete fartøyer eskorterte jageren, da den seg inn vågen. På kaien sto skolebarna i bunad og tok imot gjestene med sang.

Det nye grendahuset var samlingsstedet, og høytideligheten ble innledet med at Bergens Handelsforenings orkester spilte Griegs Bønn og Tempeldans av «Olav Trygvason». Sigmund Torsteinson leste en prolog som han hadde forfattet og deretter fulgte taler av form. i Telvågnemnda,

Minnestein over de faldne. — Statsminister Gerhardsen i forgrunnen.

S. Krohn-Hansen, fylkesmann Lindebrække, statsminister Gerhardsen, statsråd Hønsvald, ordfører Evensen Hummelsund, journalist Jerdal, Gustav Telle og biskop Indrebø.

Det ble lest opp hilsningstelegram fra kongen, og svartelegram ble sendt.

Det ble stelt til fest i grendahuset om kvelden for bygdefolket, og i Bergen ble det gitt middag for innbudne på Grand Cafe. Det ble holdt en rekke taler og det ble en nesten endeløs jubel ved festbordet da professor Bjørn Helland-Hansen opplyste at han hadde fått i oppdrag av H. M. Kongen å ut-

Bunadskledde barn synger til velkomst.

nevne disponent Sigurd Krohn-Hansen til ridder av 1. klasse i den kongelige St. Olavs orden.

Dermed var gjenreisingsarbeidet offisielt avsluttet. Men arbeidet med avviklingen av Telavågkontoret måtte nødvendigvis ta noe lenger tid. På grunn av mange uforutsette vanskeligheter i forbindelse med dette arbeid, kunne Telvågnemnda først anse seg løst fra sitt oppdrag omkring årsskiftet 1950/51.

Herute mellom nakne holmer —

Prolog ved gjenreisnings- høytideligheten i Telavåg.

Herute mellom nakne holmer,
lave, saltgrå skjær,
hvor havet høres hulke
når høstens tid er nær,
hvor brenningsbruset
bærer gjennom tåken —
her ligger lunt og bortgjemt
den lange Telavågen.

Her er en boplass og en havn,
kjent gjennom hundreder av år
av fiskere, men verdensnavn
det fikk den først den ville vår
da krigens svøpe rammet
med blodigrøde piskeslag,
mens bygningene flammet
en fredelig, aprilsol-dag.

Forferdelig å se, forferdelig å tenke,
forferdelig at menn'sker selv
vil menn'skeverdet krenke
og gjøre frie folk til trell.
Men nordmenn viste, da det gjaldt,
hvor dypt det her var feilet:
at friheten er mer enn alt,
for den som fritt har seilet!

De visste det fra dagens dont,
de fiskerne herute,
fra deres egen hjemmefront
på deres egen skute:
den som mot havets bølgelag
må kjempe uavbrutt
han vet at seirens stolte dag
kan koste liv tilslutt.

Vel var de vant til farlig spill,
til mangen dyster hjemferd,
men aldri så de maken til
sin nye fiendes fremferd:
for bygden selv ble jordet,
hvert hus og hjem begravet —
hvem glemmer smertekoret
av kvinnene fra havet!

Så stort var dette sorgens syn
av disse viljer ranke,
at under norske øyenbryn
blir alle øyner blanke,
ved tanken på hva de holdt ut
aprilvåren den triste,
da hver en time, hvert minutt
lett kunne blitt det siste.

At de ble tro ga mot og makt
til mange, mange andre,
og gjorde fienden forsagt
og tvang ham å forandre
sin fremferd mangt et annet sted,
ja, fare mer med lempe,
for Telavågen ga beskjed:
vi var beredt å kjempe!

Ja, denne bygden ble symbol,
den ble et kjenningsmerke —
og derfor skinner fremtidssol
i dag på reisningsverket,
og derfor bygges bue-bro
imellom begge strender,
så hav og land, de skilte to,
kan gi hverandre hender.

Og hus og hjem er reist påny,
der på sin gamle hammer,
og folket finner fred og ly,
og gro gjør dype skrammer.
Og havet gir, og havet tar,
med ebbe og med flod,
og sjøboden den står med garn
just der hvor før den stod.

Men lyngen står med blodrød glans
her i septemberdagen,
en fattig, fuktig minnekrans
av blomstrende skarlagen,
som brakte den med sagte røst
et budskap fra det fjerne,
et ord, de levende til trøst;
«Det vakre må du verne!»

Vi vernet Norges ære dengang
vi stred og falt,
for bygden her ved havet
vi kunne ofre alt.
Så skjønt i dag den skinner
i nyreist glans og makt
at alle onde minner
i gravens dyp er lagt,

og lovsangstoner stiger
fra Telavågens strand
mot evighetens riker:
Gud signe Norigs land.

Sigmund Torsteinson.

Forvaltningen av gjenstående midler.

*Regnskap pr. 22.2.1951.
Balanse.*

		Debet	Kredit
Telavågfondet	kr. 358.566,15		
÷ utbetalt pr. 22.2.—51	« 307.090,63		kr. 51.475,52
Innestående i bank:			
Bergens Sparebank	« 30.000,—		
Vestlandsbanken L/L	« 21.475,52	kr. 51.475,52	
		<u>kr. 51.475,52</u>	<u>kr. 51.475,52</u>

Bergen, den 24.2.51

TELAVÅGKONTORET
Nemnda for gjenreising av Telavåg
S. Krohn-Hansen.

Revidert. Gjenstående likvide midler, kr. 51.475,52, er i dag oversendt hr. Fylkesmannen i Bergen og Hordaland til forvaltning.

Bergen, den 1. mars 1951.
Revisjonsbyrå
C E C I L T. L U N D
Statsautorisert revisor.
Cecil T. Lund.

John Ø. Pedersen.

Med brev av 1. mars 1951 er Telavågkontorets sluttregnskap, regnskap for Telavågfondet, samt bankbøker med gjenstående midler, oversendt fylkesmannen i Bergen og Hordaland.

Til oppbevaring i fylkesmannens arkiv er innlagt samtlige Telavågkontorets regnskaper med bilag, korrespondanse, tegninger, nemndas møteprotokoller m. m.

Gjennom hele gjenreisingsperioden er det samlet en stor mengde avisutklipp og fotografier, som har vært oppbevart av formannen i nemnda, Sigurd Krohn-Hansen. Etter

hans død har de etterlatte oversendt samlingen til fylkesmannen til oppbevaring.

Telavågnemnda vil uttale sin hjerteligste takk til alle de enkeltpersoner, firmaer og organisasjoner og myndigheter, som ved gaver, arbeid eller på annen måte har gjort det mulig for nemnda å gjennomføre gjenreisningen av Telavåg på så kort tid.

Nemnda minnes i takknemlighet Sigurd Krohn-Hansen som en fremragende leder av gjenreisingsarbeidet i Telavåg. Hans dyktighet, innsatsvilje og gode samfunnsånd gjorde det til en udelt glede å samarbeide med ham.

Peter Andersen.

C. F. Dybwad-Holmboe.

Sigurd Grindheim.

J. Ø. Sandvik.

N. Isdal

STATUTTER

for

Fondet til beste for barn og ungdom i Telavåg

§ 1.

Fondet er opprettet av midler som er kommet fram ved arrangement i Bergen etter opptak av fru Borghild Simonnæs umiddelbart etter frigjøringen i 1945.

§ 2.

Midlene utgjør pr. 1.4.1952 kr. 37.933,03, som blir å anbringe i bank. Til nevnte beløp blir å legge det beløp som pr. 1.1.1954 måtte være i behold av det sikkerhetsfond som ble opprettet i desember 1951 i forbindelse med avviklingen av Telavågfondet. Ifølge de reviderte regnskapsutdrag som fulgte med brev av 1.3.1951 fra nemnda for gjenreising av Telavåg til fylkesmannen i Bergen og Hordaland utgjorde sikkerhetsfondet pr. 22.2.1951 kr. 21.475,52. Avsatte beløp for uavhentede ferie- og arbeidspenger, henholdsvis kr. 2.500,34 og kr. 6.207,48, som ikke er forlangt utbetalt innen 1.1.1954, blir likeledes å overføre til fondet.

§ 3.

Fondet forvaltes av et styre på 5 medlemmer. Av disse skal 1 medlem være den til enhver tid fungerende formann i husmorlaget i Telavåg, 2 medlemmer med varamenn velges av Sund herredsstyre blant personer

boende i Telavåg og med funksjonstid svarende til den kommunale valgperiode, og 1 medlem med varamann oppnevnes av fylkesmannen i Bergen og Hordaland. Som 5. medlem fungerer fru Borghild Simonnæs, eller når hun ikke lenger ønsker å være med i styret, et medlem som hun utpeker som sin etterfølger.

Styret velger selv sin formann og kan anta en kasserer, hvis eventuelle godtgjørelse godkjennes av fylkesmannen.

§ 4.

Det årlige regnskap for fondet revideres av fylkesrevisoren i Hordaland. En avskrift av det reviderte regnskap tilstilles fylkesmannen og Sund herredsstyre.

§ 5.

Fondets midler benyttes etter bestemmelse av styret med alminnelig flertall til beste for barn og ungdom i Telavåg som hjelp til iverksetting av tiltak av kulturell og/eller sosial art og til fremme av barne- og ungdomsarbeidet i sin alminnelighet. Ved siden herav bør det også være høve til å yte hjelp til ungdom i Telavåg til videre utdanning (stipend) eller til hjelp på annen måte dersom forholdene skulle tilsi dette.

Disponent Sigurd Krohn-Hansen

Av den foreliggende beretning om gjenreisningsarbeidet i Telavåg går med tydelighet fram hvilket omfattende, mangesidig og krevende arbeid gjenreisningen av et helt bygdelag, totalt ødelagt, betyr. Men beretningen er skrevet av gjenreisningsnemnda selv som i beskjedenhets ikke har gitt uttrykk for de mangfoldige store og små vanskeligheter utenom det rent administrative og tekniske som måtte overvinnes i Telavåg. Telavåg-folket hadde gjennomgått utrolige lidelser som kalte på offentlig og privat sympati og bistand. Men det er forståelig at der blant så mange individualister var enkelte med krav og meninger som ikke lett kunne samordnes med de felles interesser. Nemnda hadde mange floker å løse, og når jeg nå ser tilbake på det avsluttede gjenreisningsarbeid, tør jeg med rette si at jeg neppe kunne vært heldigere med valget av nemnd. Men i første rekke måtte det bli formannen til hvem det stiltes de største krav til administrativ dyktighet, takt, smidighet, evne til samarbeid og hjertelag. Disponent Krohn-Hansen forente disse egenskaper som få jeg har truffet, og brukte dem i et uegennyttig og veldig arbeid som kun de som har sett det på nært hold vil være klar over. Uten å ville motta noen

som helst godtgjørelse anvendte han gjennom flere år en stor del av sin kostbare tid på gjenreisningsarbeidet. Under utallige konferanser fikk jeg et klart innblikk i hvordan han gjorde det til en æressak å få gjenreist Telavåg, slik at den gjenværende befolkning hurtigst, best og rimeligst mulig ble skaffet bedre levevilkår enn før ødeleggelsen. Mange var også de rent personlige ubehageligheter han måtte gjennomgå, men også disse overvant han med beundringsverdig tålmod av hensyn til saken. Hans evne til samarbeid kom ikke bare vel med i forholdet innad, men ikke minst i forholdet til Boligdirektorat, Krigsskadetrygd, Nasjonalhjelpen, Husbanken, fylke og kommune, militære og sivile myndigheter forøvrig. Der ble etablert et tillitsforhold som alltid sto sin prøve. Og dette tillitsforhold ble etterhånden grunnfestet også likeoverfor Telavågbygden.

Da meldingen om hans brå bortgang kom, vakte det dyp sorg i Telavåg og hos alle som hadde hatt gleden av å samarbeide med ham. Det er en liten trøst at han fikk se sitt arbeid gjennomført og fikk føle taknemlighet og erkjentlighet. Og Telavåg vil stå som et monument over en mann med hjertelag og innsatsvilje.

G. Lindebrække.

Telavåg nemndas arbeid var i det vesentligste avsluttet da jeg tiltrådte som fylkesmann i Bergen og Hordaland 1. oktober 1949. Gjennom avviklingen av Telavågkontoret og i det avsluttende arbeid, bl. a. med disponeringen av Telavågfondets midler, var jeg likevel i stadig kontakt med nemnda, og jeg fikk et sterkt inntrykk av det store og oppofrende arbeid som nemndas medlemmer hadde lagt ned og av de mange vanskeligheter som de hadde hatt å kjempe med.

Det er ikke for sterkt sagt at det er en kjempeinnsats Telavågnemnda har gjort for gjenreisningen i Telavåg.

Jeg vil helt og fullt slutte meg til fylkesmann Lindebrækkes varme takkeord til nemnda og til formannen herr disponent Sigurd Krohn-Hansen.

Jeg vil også bringe en takk til fylkesmann Lindebrække fordi han tok ansvaret med, og på en så rask og effektiv måte tok initiativet til å få gjenreisningsarbeidet i gang. Ved sin evne til å få de rette personer med i arbeidet, og ved sin alltid våkne interesse for oppga-

ven, har han sin store del av æren for at gjenreisningsarbeidet gikk så godt som det gjorde.

Telavågkontorets sluttregnskap, regnskap for Telavågfondet samt bankbøker og gjestående midler er overlevert til meg. Jeg har likeledes mottatt til oppbevaring på fylkeskontoret nemndas arkiv og 3 mapper med fotografier og avisutklipp.

Ved et par arrangement som fru Borghild Simonnæs gjorde opptaket til etter frigjøringen, kom det inn ikke så lite penger. Disse midler som har vært forvaltet av Røde Kors utgjorde pr. 1. april 1952 *kr.* 37.933,03 og er avsatt til et særskilt fond til beste for barn og ungdom i Telavåg. Fondet forvaltes av et eget styre på 5 medlemmer. Fondets statutter er trykt som vedlegg til Telavågnemndas beretning. Det er forutsetningen at midler av Telavågfondet som måtte være i behold 1. januar 1954, da skal overføres til fondet for barn og ungdom i Telavåg.

Mons Lid.
Fylkesmann.

